

[Undervisningsministeren.]

nu ikke, for de var de store Aander, og saa lod de Smaakravlet gøre, hvad det vilde i Eftertiden, og haabede paa, at den Aand, hvorudfra disse Ord var talt, skulde leve videre.

Man kan anføre mange saadanne Udtalelser af Grundtvig. Han sagde engang i en Rigsdagstale i 1855, at det væsentligste, der skulde læres i Børneskolen — der talte han nu om Børneskolen —, det var Regning, Skrivning og Læsning, men dette at lære Børnene at lægge Bogstaver sammen og at regne og skrive, det kunde man ganske rolig overlade til de gamle Koner paa Egnen. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen eller nogen af hans Parti ønsker at gennemføre disse Ord bogstaveligt, for saa maatte den Skole, hvoraf det ærede Medlem er en saa udmærket Leder, øjeblikkelig nedlægges, saa maatte alle vore Skoler nedlægges. Men Grundtvig ønskede jo ikke Skolerne nedlagt, han var selv en ivrig baade Lærer og Skoleven; var med til at oprette Skoler; han støttede Caroline Amalies Asylskole, var i flere Aar dens tilsynsførende og skrev Sange og Salmer til den. Jeg kan i Forbigaaende indskyde, at i denne Skole skulde der baade kunne gaa kristne og jødiske Børn, og derfor skrev han en Morgensang: „Morgenhanen atter gol“, der var digtet saaledes; at baade jødiske og kristne Børn kunde synge den uden Fornægtelse af deres særlige religiøse Opfattelse.

I den samme Tale, hvori Grundtvig sagde dette om de gamle Koner — der naturligvis ogsaa skal forstaaes, ligesom alle aandrige Mænds aandrige Ord, med et Korn Salt —, i den samme Tale taler han om, at den rigtige Skoletid, det er fra det 16de til det 20de Aar. Han er altsaa Tilhænger af Ungdomsskolen, ogsaa i allermest moderne Forstand. Men hvad Religionen angaar, som ogsaa mange har nævnt her: Den ærede sidste Taler mente, at jeg ud fra min grundtvigske Opfattelse bevarer Religionsundervisningen. Nej, tværtimod, det er netop antigrundtvigiansk, for Grundtvig vilde som bekendt have Religionsundervisningen fuldkommen ud af den offentlige Skole. Denne Tale i Folketinget i 1855 slutter han med at sige:

„Thi Tros-Sagen, som jeg vistnok sætter høj Pris paa, den lader sig ikke lære, lader sig i Skolen hartad kun forkvæle og fordærve, ligesom der da ikke har været noget mere fordærveligt for Kristendommen og for al Religion, end

at Tros-Sagen er gjort til Udenadslæsning og Lektie læren i Skolerne.“

Det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen mente, at jeg ikke havde tilstrækkelig Tro paa Forældrene — det ærede Medlem Hr. Gregersen rev jo ogsaa ud af en Parentes en Sætning, der naturligvis skal forstaaes helt anderledes, end han søgte at forstaa det; et rent praktisk Spørgsmaal. Men Lovforslaget bygger jo netop paa Kommunalbestyrelserne, og det er da vel i høj Grad Forældrene, de er vel i høj Grad medbestemende der. Efter den nye Lov om Skoletilsynet kan vi faa Forældreraad ved alle Skoler, og de kan optage ethvert Skolespørgsmaal til Behandling; og jeg haaber og gaar ud fra som ganske sikkert, at de i høj Grad ogsaa vil drøfte Spørgsmaalet om det 8de Skoleaar, og hvad dermed hænger sammen.

At vi faar en mere praktisk Mellemskole, anser jeg for et Hovedpunkt i Forslaget, og i Virkeligheden var det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen, trods al tilsyneladende Afvisning af hele Forslaget, ikke uenig med mig for saa vidt paa dette Punkt, som han erkendte de Mangler, der har vist sig ved Mellemskolen efter Loven af 1903. Men Loven af 1903, Venstres eneste større Værk paa Skolevæsenets Omraade, J. C. Christensens betydningsfulde Reform, den anser jeg for saa god, at den skal bestaa i hvert Fald en Tid endnu, den har, som jeg ofte har sagt, ingenlunde ud-tømt alle sine Muligheder. Derfor er jeg ogsaa gaaet imod den Byskovske Kommissions Betænkning om en hel Forandring paa dette Punkt. Men jeg ser godt de Mangler, der kan være, og derfor søger jeg at afhjælpe dem ad den Vej, der her er foreslaaet, nemlig ved Gennemførelse af den nye almindelige Mellemskole.

Men maa jeg i denne Sammenhæng sige, at medens Venstre med J. C. Christensen i Spidsen indlagde sig virkelig varig Fortjeneste af Skolens Udvikling ved Almenskoleloven af 1903, saa har det altid undret mig, at Venstre har haft en saa ringe Interesse for Folkeskolen. Almenskoleloven af 1903 var en Reform af den højere Skole, det var en Spire til Enhedsskolen, men Venstre har gennem en Menneskealder ladet Folkeskolen bestaa i Henhold til Loven af 1904, der kun var en ganske ringe Ændring af den, som blev gennemført under et af de sidste Højreministerier, i 1899. Saa kom den store Skolekommission, ved Socialdemokratiets og den radikale Regerings Initiativ, og Venstre fik Sæde der; den udarbejdede Lovforslaget. Men nu synes man at være